

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 3. De Baptismi Cæremoniis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

transit reatu : remanent enim quædam pœnalitates, cum quibus homo pugnat, & ita non præteritâ, sed manente lege concupiscentiæ reatus ejus solvitur: cum sit in Baptismo plena remissio peccatorum, *cit. can. non ex quo. junct. gloss.* Hos effectus non habet Baptismus statim, dum

fictè, hoc est: absque debita dispositione suscipitur, sed *tunc valere incipit ad salutem Baptismus, cum illa fictio veraci confessione recesserit, qua corde in malitia vel sacrilegio perseverante peccatorum abolitionem non sinebat fieri. can. tunc valere. 42. dist. 4. de consecrat.*

§. Tertius.

D E

Baptismi Ceremoniis.

Quæres primo. Quo loco dandus Baptismus?

R. Nullus in aulis, vel cameris, aut privatis domibus, sed duntaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos audeat baptizare. Fit exceptio: 1. Nisi Regum vel Principum, quibus valeat in hoc deferri, Liberi extiterint. 2. Aut talis necessitas emerferit, propter quam nequeat ad Ecclesiam absque periculo propter hoc accessus fieri. *Clement. unic. de Baptismo.*

Quæres secundo. Quo tempore dandus Baptismus?

R. Olim duo tempora, id est: Pascha & Pentecostes ad baptizandum erant præfixa. *Can. duo. 12. dist. 4. de consecrat.* Venerabilis Baptismi Sacramentum nonnisi his temporibus tradebatur: exceptis iis, quibus urgente mortis periculo, ne in æternum perirent, his remediis subveniri oporteret. *Can. Venerabilis. 17. de consecrat. dist. 4.* In hujus memoriam Fons baptismalis affuso chrysmate illis temporibus consecratur, de quo in *can. in Sabbatho. 126. dist. 4. de*

consecrat. In Sabbatho sancto Pascha & Pentecostes, si quis velit aquam consecratam ad asperionem in domo sua recipere, ante Chrysmatis infusionem recipiat.

Quæres tertio. Quot sunt ceremoniæ Baptismi?

R. Primariæ sunt septem. Quomodo enim sunt septem dona Spiritus Sancti, ita sunt septem dona Baptismi: 1. Salis collatio. 2. Aurium & narium linitio sputo. 3. In pectore & in fronte facta crucis signatio. 4. Olei sancti unctio. 5. Baptismi ablutio. 6. In vertice chrysmatis perunctio. 7. Ejusdem in fronte facta signatio.

Quæres quarto. Quanam ceremoniæ, quæ Baptismo præmitti solent, significatio?

R. 1mo. Imponitur baptizando nomen; quia olim baptizandi nomen suum ad Baptismum in scriptis dabant. *Can. baptizandi. 60. dist. 4. de consecrat.* Modò novi nominis impositio signum est, quòd baptizandus novum Dominum accipiat, dum per confessionem veræ fidei in alterius commendatur dominium, & per

per abrenuntiationem à prioris possessoris se alienat servitio. *Can. postquam. 61. dist. 4. de consecrat.*

2do interrogatur baptizandus: "Si abrenuntiat Diabolo, & omnibus damnis operibus ejus, atque fallacibus pompis, ut primum respuat errorem, & sic appropinquet ad veritatem, postquam juxta Apostolum deponere veterem hominem secundum pristinam conversationem, qui corrumpitur secundum desideria erroris, abnegans impietatem & secularia desideria." *Can. primum. 95. dist. 4. de consecrat.*

3tio. Ante Baptismum baptizandus catechizatur. Catechizo idem est, quod instruo, & Catechismus idem est, quod instructio, quæ hodie communiter fit ante fores Ecclesiæ, ubi interrogatur de articulis fidei, & propriè debet heri solis adultis. *Gloss. in cap. 2. de cognat. spiritali.* Ratio est: "Ut fidei primum Catechumenus accipiat rudimentum: quia prius debet baptizandus fidei Incarnationis Christi institui, & sic ad Baptismum jam credulus admitti: ut sciat, cujus gratiæ in eo est particeps, & cui jam debitor fiat deinceps." *Can. ante. 55. dist. 4. de consecrat.*

4to. "Sacerdos in faciem baptizandi exsufflat, ut pellatur ab eo potestas Diaboli inimica, quæ decepit hominem, ut possideret homines. Non ergo creatura DEI in infantibus exorcizatur, aut exsufflatur, sed ille, sub quo sunt omnes, qui sub peccato nascuntur." *Can. sicut. 62. dist. 4. de consecrat.*

5to. "Postea signatur baptizandus signaculo S. Crucis tam in fronte, quam

"in corde: ut ab eo tempore ipse apertus Diabolo in vase suo pristino suæ interemptionis cognoscens signaculum, jam sibi deinceps sciat esse alienum." *Can. postea. 63. dist. 4. de consecrat.*

6to. "Datur baptizando Sal benedictum in os: ut per sal typicum, sapientiæ sale conditus factore careat iniquitatis, nec à vermibus peccatorum ultra putrefiat, sed magis illæsus servetur ad majorem gratiam percipiendam." *Can. ex hinc. 64. dist. 4. de consecrat.*

7imo. "Dehinc iterum exorcizatur Diabolo, ut suam nequitiam agnoscens, & justum super se judicium DEI timens recedat ab homine." *Can. de hinc. 66. dist. 4. de consecrat.* "Et Sacerdos per exorcismi gratiam manum credenti imponens habitare malignum spiritum in ejus mente contradicit." *Can. Sacerdotes. 67. ibid.*

8vo. Sacerdos expuit in manum sinistram, & cum pollice manûs dextere accipit de sua saliva tangens aures & naves baptizandi: "Ut per salivam typicam Sacerdotis & tactum sapientiæ & virtus Divina salutem ejusdem Catechumeni operetur: ut aperiantur ei nares ad accipiendum odorem notitiæ DEI; ut aperiantur illi aures ad audiendum mandata DEI, ut aperiantur illi sensus in intimo corde ad respondendum." *Can. postea. 68. dist. 4. de consecrat. Ubi Gloss.*

Est caro nostra lutum, Patris sapientiæ sputum,
Creditur humanum genus hoc medicamine sanum. *9no.*

9no. Demum à Sacerdote baptizandus oleo Catechumenorum in pectore & in Scapulis inungitur : ut Sacrum baptismum cum fide custodiat : ungitur illius pectus, ut nullæ reliquæ latentis inimici in eo resideant : sed in fide Sanctissimæ Trinitatis mens ejus confortetur : ungitur & inter scapulas, ut undique muniatur, & ad bona opera faciendâ per Dei gratiam roboretur. *Can. deinde. 70. Dist. 4. de Consecrat.* In pectore baptizandus ungitur : ut per Spiritûs Sancti donum abjiciat errorem & ignorantiam, & suscipiat fidem rectam : quia justus ex fide vivit. Inter scapulas, ut per Spiritûs Sancti gratiam excutiat negligentiam & torporem, & bonam operationem exerceat : quia fides sine operibus mortua est : ut per fidei Sacramentum sit munditia cogitationum in pectore, & per operis exercitium sit fortitudo laborum. *Cap. unic. §. quia verò. de Sacra unctione.*

Quæres quintò. Quid significant cæremoniæ baptismum concomitantes ?

R. Interiora mysteria, quæ ad ipsum Sacrum fontem celebrantur, sunt : 1mo. Emisâ iterum certissimâ cautione, quâ baptizandus renuntiare omnibus pompis Diaboli, & omnibus operibus ejus, & omni fornicationi Diabolicæ spondet, rursus Sacerdos interrogat : Credis in Deum Patrem &c. juxta Domini imperium, qui cum ad Patrem in cælum ascenderet, discipulis suis, id est : Apostolis mandavit dicens : Euntes docete omnes gentes &c. *Can. prima. 73. Dist. 4. de Consecrat.* 2do Fit terna inmersio seu terna affusio aquæ duplici mysterii

R. D. Schmorrenberg *Instit. J. Can.*

significatione : quia accipit baptismum in nomine Sanctissimæ Trinitatis : quia accipit baptismum in nomine JESU Christi, qui die tertiâ resurrexit à mortuis ; illa enim tertiò repetita inmersio typum exprimit Dominicæ sepulturæ, per quam Christo consepulti sumus in baptismo, & cum Christo resurgimus in fide, ut peccatis abluti in Sanctitate virtutum Christum imitando vivamus. *Can. postquam. 78. Dist. 4. de Consecrat.*

Quæres sextò. Quid significant cæremoniæ baptismum subsequentes ? R. 1mo Suscipiunt patrini baptizatum, & tenent super fontem : quos adhortatur S. Augustinus *In Can. vos ante. 105. Dist. 4. de Consecrat.* " Qui filios in baptismo suscepistis moneo : ut vos cognoscatis fidejussores apud Deum extitisse pro illis, quos visi estis de Sacro fonte suscipere : ideoque semper eos admonete, ut castitatem custodiant, justitiam diligant, charitatem teneant. Ante omnia Symbolum & orationem Dominicam & vos ipsi tenete, & illis, quos suscepistis de Sacro fonte, ostendite. "

2do. Sacerdos intincto pollice in chrysmate facit crucem in vertice seu summitate capitis. " Ante baptismum ungitur oleo benedicto, & post baptismum chrysmate Sancto, quia chryisma soli competit Christiano : Christus enim à chrysmate dicitur, vel potius à Christo dicitur chryisma, non secundum nominis formam, sed secundum fidei rationem ; à Christo verò Christiani dicuntur, tanquam uncti deriventur

L I

, ab

„ ab uncto : ut omnes concurrant in
 „ odorem illius unguenti, cuius nomen
 „ oleum est effusum. In vertice Baptiza-
 „ tus inungitur, ut sit paratus omni pe-
 „ tenti de fide reddere rationem : quia
 „ per caput intelligitur mens, juxta quod
 „ legitur: Oculi sapientis in capite ejus,
 „ cujus superior pars est ratio, & infe-
 „ rior sensualitas. Unde bene per verti-
 „ cem, quæ est pars superior capitis,
 „ intelligitur ratio, quæ est superior
 „ pars mentis. „ *Cap. unic. §. quia verò. de*
 „ *Sacra unctione.*

3to. „ Post Baptismum traditur neo
 „ Christiano vestis candida, designans
 „ innocentiam & puritatem Christianam,
 „ quam post ablutas veteres maculas stu-
 „ dio Sanctæ conversationis immacula-
 „ tam servare debet repræsentandam an-
 „ te tribunal Christi. Tegitur etiam post
 „ Sacram unctionem caput ejus mystico
 „ velamine : ut intelligat se diademate
 „ regni. & Sacerdotali dignitate potiri.
 „ Quilibet enim fidelis Rex debet esse
 „ & Sacerdos : Rex : quia se & alios
 „ virtutibus regere debet : Sacerdos :
 „ quia cor contritum & humiliatum,
 „ quod est vera oblatio ; id est, se de-
 „ bet offerre DEO. „ *Can. post Baptismum.*
 91. *Dist. 4. de Consecrat. junct. Gloss.*

4to. Si Baptizatus sit adultus, com-
 municat : quia congruum est, ut Cor-
 poris Sanguinisque Dominici particeps
 fiat, qui in baptismo Christi membrum
 effectus est. *Can. nulli. 131. Dist. 4. de*
Consecrat. Si infans : ponit Sacerdos de
 vino in os ejus dicens : *Hujus vini per-*
ceptio sit tibi in salutem æternam corporis
& anima.

5to. Demum traditur Baptizato in ma-
 nibus cereus ardens, quo significantur
 tres Theologicæ virtutes, quæ ipsi in
 hoc Sacramento in funduntur : fides in
 lumine, Charitas in calore, Spes in ce-
 rei recti altitudine, quæ sursum ascen-
 dit, designatur : ut spes nostra ad cœ-
 los usque excitetur, & erigatur. Præ-
 terea quia per baptismum fit communi-
 catio lucis, & depulsio tenebrarum, ob
 quam causam baptismus Sacramentum
 illuminationis. & baptizati illuminati
 à Patribus dicuntur. S. Carolus Borro-
 mæus de cœremoniis baptismi.

Quæres 7^{imo}. Quid circa oleum,
 quo ante, & quid circa chryisma, quo
 baptizatus post baptismum inungitur,
 observandum ?

1. 1mo. Benedicitur oleum, quod
 dicitur Catechumenorum vel infirmo-
 rum, & conficitur chryisma, quod ex
 oleo fit & balsamo mysticâ ratione : per
 oleum nitor conscientiæ designatur, jux-
 ta quod legitur : (*prudentes Virgines acce-*
perunt oleum in vasis suis cum Lampadibus)
 per balsamum odor famæ exprimitur,
 propter quod dicitur : *Sicut balsamum*
aromatizans odorem dedi. *Cap. unic. de SA-*
cra unctione.

2do. „ Si quis de alio, chrysmate quàm
 „ de illo novo, quod proprii Episcopi
 „ largitione vel concessione acceperit,
 „ baptizare, nisi præoccupante morte
 „ tentaverit : pro temeritatis ausu ipse
 „ in se suæ damnationis protulisse sen-
 „ tentiam manifestatur. *Can. si quis. 122.*
 „ *Dist. 4. de Consecrat.*

Quæres 8^{avo}. Quot possunt esse Pa-
 trini ?

3. Non

R. Non plures ad suscipiendum de baptismo infantem accedant quam unus sive vir sive mulier. Leo Papa. In *Can. 101. Dist. 4. de Consecrat.* Quod innovat Trident. Sess. 24. de Reform. Cap. 2. Unus tantum sive vir sive mulier, juxta Ss. Canonum instituta, vel ad summum unus & una baptizatum de Baptismo suscipiant.

Quæres nono. Quinam non possint esse Patrini?

R. 1mo. In baptismo non potest alium suscipere in filiolum, qui non est ipse baptizatus. *Can. in baptismo. 102. Dist. 4. de Consecrat.* 2do. Nec licet Abbatibus nec Monachis de baptismo suscipere filios. *Can. non licet. 103. ibid.*

Quæres decimo. Penes quos est designare Patrinus?

R. Penes parentes. "Parochus autem, antequam ad baptismum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de Sacro fonte suscipiant, & cum vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat, & in libro eorum nomina describat. *Trid. loc. cit.*

Quæres undecimo. An à designato Patrino constitutus Procurator sit Patrinus?

R. Procurator non contrahit cognitionem Spiritualem sibi, sed mandanti. Hinc est, quod unus, qui sit viri, & alter, qui sit Procurator mulieris baptizatum de Sacro fonte suscipere pos-

sint: Sed non duo viri, vel duæ mulieres: unusquisque tamen proprio nomine; non item vir loco mulieris, vel mulier loco viri. S. Congregatio. *Concil. Trid. verb. baptizatum*, de baptismo suscipiant.

Quæres duodecimo. Quid de cœremonia puerperam post partum benedicendi sentiendum?

R. 1mo. Licet secundum legem Moisaicam certi dies determinati fuerint, quibus mulieres post partum à templi cessarent ingressu: in lege tamen gratiæ, si mulieres post prolem enixam acturæ gratias Ecclesiam intrare voluerint, nullâ peccati mole gravantur, nec est Ecclesiarum aditus denegandus. *Ratio prima est*: quia lex per Moysen data est: gratia & veritas per JESUM Christum facta est: umbra legis evanuit, & illuxit veritas Evangelii. *Secunda Ratio est*: Ne pœna illis converti videatur in culpam: voluptas enim carnis, non dolor in culpa est. In prolis partu dolor & gemitus est. *Can. si mulier. 2. Dist. 5. Cap. unic. de Purificat. post partum.*

2do. Si ex veneratione voluerint aliquamdiu ab ingressu templi abstinere, devotio puerperarum non est improbanda. *Cit. cap. unic.* Ex qua devotione originem trahit mulierum post partum cum certis precibus in Ecclesiam introductio.

